

ฉบับเผยแพร่

หมวดวิชาที่ ๑
กิจการสารวัตรทหาร
การป้องกันอาชญากรรม

คู่มือสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร
สายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร
กองวิทยาการ
สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง

บทนำ

กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ได้จัดทำคู่มือการสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร โดยปรับปรุงจาก คู่มือการสอบเลื่อนฐานะ พ.อ. เป็น ร.ต.เหล่า สห.วิชาการสารวัตรทหารของ กวก.สน.ผบ.ตม.พ.ศ.๒๕๕๕ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการสารวัตรทหาร และหมวดวิชาอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิชาหลักของการสอบไว้ในคู่มือการสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร

คู่มือสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร ซึ่งได้จัดทำขึ้นรวมทั้งสิ้น จำนวน ๕ หมวดวิชา ดังนี้

หมวดวิชาที่ ๑ กิจการสารวัตรทหาร ประกอบด้วย ความเป็นมาของกิจการสารวัตรทหาร การรักษาการณ์ด้วยสารวัตรทหารอากาศ การรักษาความปลอดภัย การควบคุมการพักอาศัยและทะเบียนราษฎร การควบคุมการผ่านเข้า - ออก การควบคุมการจราจร การป้องกันอาชญากรรมในวงการทหาร การเรือนจำ การเฉลยศึก ทหารพลัดหน่วย พลเรือนผู้ถูกกักกัน และ อนุสัญญาเจนีวา การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

หมวดวิชาที่ ๒ กฎหมาย มีด้วยกัน ๒ หัวข้อ คือ กฎหมายฝ่ายพลเรือน และ กฎหมายฝ่ายทหาร ซึ่งแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้ กฎหมายฝ่ายพลเรือน ประกอบด้วย สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน กฎหมายอาญา พ.ร.บ.จราจรทางบก กฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุน และ กฎหมายการพนัน กฎหมายฝ่ายทหารประกอบด้วย พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร กฎหมายอาญา พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยสารวัตรทหาร การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาทหาร พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ร.บ.ความมั่นคง กฎการใช้กำลังของ บก.ทท.และตามแผน ทอ.และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา

หมวดวิชาที่ ๓ ทั่วไป ประกอบด้วย การป้องกันฐานบิน การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวดวิชาที่ ๔ อาวุธศึกษา ประกอบด้วย รูปแบบ คุณสมบัติ และคุณสมบัติของอาวุธ กฎความปลอดภัย ขีปนาวุธ การถอดประกอบ การดูแลรักษา และการทำงาน

หมวดวิชาที่ ๕ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน สำหรับสายวิทยาการจำพวกทหารสารวัตร ประกอบด้วย คำศัพท์ (Vocabulary & Terminology) การแนะนำตัว (Self-Introduction) บทสนทนา (Conversation) และ บทความ (Need-to-Know Basis)

กองวิทยาการ สำนักงานทหารอากาศดอนเมือง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารอากาศที่มีความต้องการสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร รวมถึงผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตร/โครงการฝึกอบรมของสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร จะสามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำความรู้ที่ได้จากคู่มือนี้ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง
มิถุนายน ๒๕๖๓

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
<u>การป้องกันอาชญากรรม</u>	๑
- กล่าวนำ	๑
- อาชญากรรมคืออะไร, โครงสร้างอาชญากรรม, โครงสร้างอาชญากรรม ทฤษฎีพื้นฐาน, ทฤษฎีและแนวคิดในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	
- อาชญากรรมตามทฤษฎี ลอมโบโซ, สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม	๓
- ประเภทของอาชญากรรม	๔
- ประเภทของอาชญากรรมที่ก่ออาชญากรรม	๕
- อาชญากรรมที่ถือเป็นความผิด ตามประมวลกฎหมาย	๖
- ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม	๗
- มาตรการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม, อาชญากรรมในหน่วยทหาร	๘
- อาชญากรรมเกิดจากแรงจูงใจ, การป้องกันอาชญากรรมในหน่วยทหาร	๙
- การสืบสวนสอบสวนในหน่วยทหาร, การวิเคราะห์, การประเมินค่า	๑๑
- หน้าที่ของสารวัตรทหารในการป้องกันอาชญากรรม, ที่มาของแหล่งอาชญากรรมของหน่วยทหาร, การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสารวัตรทหาร	๑๒
- การจัดตั้งหน่วยทหารสารวัตรสืบสวนสอบสวน	๑๔
- คุณสมบัติของทหารสารวัตรสืบสวนสอบสวน, การวางแผนให้การศึกษาอบรมในหลักสูตรแก่เจ้าหน้าที่สารวัตรทหาร	๑๕
- สรุป	๑๖
<u>การป้องกันอาชญากรรมในวงการทหาร</u>	๑๗
- สรุป	๒๒

การป้องกันอาชญากรรม

๑. กล่าวนำ

อาชญากรรมเป็นปัญหาสำคัญ ที่เกิดขึ้นควบคู่กับทุกสังคม ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคมนั้น ๆ มากหรือน้อยต่างกันไปและอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ก็เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะรุนแรงและสลับซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ มาตรการแก้ไขและควบคุมอาชญากรรมแนวใหม่ จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการแสวงหาความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่นๆ ในทุกส่วนภาคของสังคมที่เกี่ยวข้อง

๒. อาชญากรรม คืออะไร อาชญากรรม มีความหมายได้ ๒ ทาง ได้แก่

๒.๑ อาชญากรรมตามความหมายในกฎหมาย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒) หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา โดยอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 มีหลักการว่า บุคคลจักต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

๒.๑ อาชญากรรมตามความหมายในสังคม คือ ความประพฤติที่ฝ่าฝืนความรู้สึกอันดีงามของสังคม กระทำที่ละเมิดต่อขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงามที่ปฏิบัติสืบทอดกันมายาวนาน กระทำตรงข้ามกับความมุ่งหมายของสังคม เป็นเหตุให้สังคมส่วนรวมเกิดความวุ่นวายไม่สงบสุข ไม่ถูกต้อง ไม่มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต การกระทำนี้ในความหมายทางสังคมถือว่าเป็นความชั่ว แต่หากการกระทำใดเป็นเหตุให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันได้นาน เป็นที่ยอมรับของกลุ่มชน การกระทำนั้นสังคมนั้นถือว่าดี

๓. โครงสร้างอาชญากรรม

อาชญากรผู้กระทำความผิดไม่เพียงแต่จัดระบบวิถีชีวิตของตนเองเท่านั้นแต่เขายังเลือกที่ปฏิบัติอย่างมีเหตุผลในเรื่องต่อไปนี้

- ๓.๑ ประเภทอาชญากรรมที่จะกระทำ
- ๓.๒ จะกระทำความผิดที่ใด
- ๓.๓ ใครหรือสิ่งใดเป็นเป้าหมายในการกระทำ
- ๓.๔ เวลาที่จะประกอบอาชญากรรม

๔. ทฤษฎีพื้นฐาน แนวความคิดที่มีความสัมพันธ์ที่สำคัญของการเกิดอาชญากรรม ๔ ประการได้แก่

- ๔.๑ กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎที่บัญญัติไว้ บังคับใช้อย่างจริงจัง หรือหย่อนยานอย่างไร
- ๔.๒ อาชญากรรม ความผิดที่ได้กระทำลงไปมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด
- ๔.๓ การลงโทษ การลงโทษตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ระบุไว้ตามความผิดนั้น ๆ
- ๔.๔ การป้องกันหรือข่มขู่ การป้องกันป้องปรามมิให้กระทำอีก หรือลบล้างการกระทำเสีย

๕. ทฤษฎีและแนวคิดในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

จากการศึกษาวิเคราะห์วิจัยของนักอาชญาวิทยาทั้งหลายพบว่าทฤษฎีแนวคิดแบบนี้มีความสอดคล้องของอาชญากรรมอยู่ ๖ ทฤษฎีดังนี้

๕.๑ การลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นให้แก่สังคม (Retribution) ทฤษฎีนี้มาจากแนวความคิดดั้งเดิมที่มีวัตถุประสงค์เพียงการลงโทษ เพื่อแก้แค้นตอบต่อผู้กระทำความผิด ให้แก่สังคมเท่านั้น สมัยก่อนนั้นการแก้แค้น

ตอบแทนเป็นการกระทำเฉพาะตัวไม่เกี่ยวกับรัฐ ต่อมาเมื่อนานๆ เข้ารัฐได้เข้ามาทำการแก้แค้นต่อผู้กระทำผิด แทนบุคคล เพราะการกระทำผิดที่เกิดเป็นการกระทบกระเทือนต่อสังคมส่วนรวม และการลงโทษก็ทำไป ในกรอบของกฎหมาย การทรมานก็ถือเป็นการลงโทษอย่างหนึ่งเพื่อให้สารภาพผิดและเปิดเผยผู้ร่วมขบวนการ กระทำนั้นตั้งนั้นการลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนจึงมีเหตุผลและวัตถุประสงค์เพียงเพื่อการลงโทษและ ประณามอย่างบริสุทธิ์ ไม่มุ่งหวังที่จะพัฒนาแก้ไข ให้การศึกษาหรือฟื้นฟูผู้กระทำผิดแต่ประการใด (Karlo.christiansen,No7 Eudue japan,UNAFAl.1974 p 69)

๕.๒ การลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม (Deterrence) ทฤษฎีนี้มาจากแนวคิดเพื่อให้เกิดสวัสดิ ภาพแก่สังคม มีความปลอดภัยจากบุคคลที่เป็นอันตราย ลิซท์ (Lisz) นักกฎหมายผู้มีชื่อเสียงได้สนับสนุน ทฤษฎีนี้โดยเน้นเรื่องกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งได้ปกป้องสังคมให้ปราศจากอันตราย นอกจากนี้ซัด เตอร์แลนด์ (Sutherland) ยังได้กล่าวไว้ว่าการลงโทษตามกฎหมายอย่างรวดเร็วและแน่นอนจะสามารถ ป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้ กฎหมาย ตำรวจ และศาลน่าจะมีผลต่อความมีศีลธรรมจรรยาของสาธารณชน อย่างเป็นที่ น่าพอใจ (Von Liszt, In Christiansen, op. cit. .p 69-70) (EdrinH. Sutherland and Danald R. Cressey, of Crimmalogy, New York. B. lippincott company. 1966. p343)

๕.๓ การลงโทษเพื่อฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดได้มีการพัฒนาเรื่อยมาจนนำมาสู่การใช้เป็นหลักปฏิบัติแก่ผู้กระทำผิด ทั้งในแง่การใช้ชีวิตใน เรือนจำและชุมชน การแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำต้องอาศัยกลไกและเทคนิคต่าง ๆ ให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็น พลเมืองดีได้ เช่น การให้การศึกษา การฝึกอาชีพ การอบรมทางศีลธรรมและศาสนา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้กระทำผิดและยังมีผลต่อการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมด้วย (Francis A. Allen, In Richard Quinney, Crime and justice in Sociology, (Ed) Boston, Little, Brown and Company. 1969, pp. 449-450)

๕.๔ การลงโทษที่มีจุดหมายรวม (Inclusive Theory) ทฤษฎีนี้เป็นแนวความคิดแบบผสมผสาน กันในเรื่องการป้องกัน การแก้ไขฟื้นฟู และการแก้แค้นให้สังคม ซึ่งถ้ามองโทษจำคุกในปัจจุบันก็จะเห็นว่าเป็น การครอบคลุมทฤษฎีทั้งสาม ได้ถือว่าเมื่อคนร้ายอยู่ในคุกแล้ว ก็จะป้องกันอาชญากรรมได้ และฟื้นฟูแก้ไข ผู้กระทำผิดไปพร้อม ๆ กันด้วย นอกจากนี้การจำคุกเป็นการทรมานต่อคนร้าย ถือเป็นการแก้แค้นให้แก่สังคม แต่การลงโทษผู้กระทำผิดตามทฤษฎีนี้ไม่ควรวางกฎให้ตายตัวลงไป ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมและบุคลิก ร่างกายของบุคคลไม่เหมือนกัน (F. J. O. Coddington in Grupp, op. cit. p. 353)

๕.๕ การบังคับใช้กฎหมายทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดของการบังคับใช้กฎหมาย Sir Robert per บิดา ของตำรวจยุคใหม่ เน้นให้ตำรวจหรือผู้บังคับใช้กฎหมายตระหนักถึงการป้องกันอาชญากรรม และถือเป็นงาน หลักของตำรวจ อาจขยายความได้ดังนี้ คือ

๔.๕.๑ การนำกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่มีอยู่แล้วมาบังคับใช้

๔.๕.๒ การสร้างกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมต่อยุคสมัยกับการบังคับใช้

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้สนับสนุนให้มีการพัฒนากฎหมายไปตามยุคสมัย รวมทั้งผู้บังคับใช้ต้องนำ กฎหมายไปใช้ให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสังคม (ปุระชัย เอี่ยมสมบูรณ์ และคณะ, อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2526, หน้า 8)

๕.๖ การเรียนรู้เงื่อนไขสิ่งเร้า (Operant Conditioning) ทฤษฎีนี้เป็นแนวความคิดของพฤติกรรม ที่เปลี่ยนไป บี เอฟ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า คือการเปลี่ยนแปลงค่อนข้าง ถาวรในพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลของประสบการณ์และการฝึกหัด กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้เรียนรู้อะไรบางอย่าง พฤติกรรมของเขาก็เปลี่ยนแปลงไปอีกทางหนึ่ง ซึ่งนักจิตวิทยาใช้คำว่า “เงื่อนไข” (Conditioning) สำหรับ กระบวนการเรียนรู้ ทฤษฎีนี้เงื่อนไขสิ่งเร้าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่น ผลตอบแทนจากการกระทำ

ความผิด โอกาสที่เอื้ออำนวยในการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็สถานที่หรือช่วงเวลา ประสิทธิภาพของกฎหมายและผู้บังคับใช้ ซึ่งเหตุผลเกี่ยวกับเงื่อนไขเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมได้มากน้อยต่างกัน (ปุระชัย เอี่ยมสมบูรณ์ และคณะ,อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์,2531,หน้า 75)

๖. อาชญากรรมตามทฤษฎี ลอมโบโซ

โดยนักอาชญาวิทยา ซิวาร์ ลอมโบโซ นายแพทย์ชาวอิตาลี ซึ่งได้รับการยกย่องให้ความเชื่อถือเป็นอันมาก จากนักอาชญาวิทยาด้วยกัน เป็นผู้มีชื่อเสียงอยู่ช่วงสมัยต้นศตวรรษที่ ๑๙ ลอมโบโซ ได้แบ่งแยกประเภทอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยอาชญากรเป็นผู้กระทำขึ้น ไว้ต่อไปนี้

๖.๑ อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรโดยกำเนิด คือ ผู้มีความชั่วร้ายมาแต่กำเนิดตกทอดมาจากสายโลหิตมีความบกพร่องในทางศีลธรรม นิสัยดุร้ายป่าเถื่อน โหดเหี้ยม มีสติปัญญาที่โง่เขลา หรือบางคนมีโรคประจำตัววิตกกังวล โรคเครียด หรือโรคร้าย

๖.๒ อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรมีจิตไม่ปกติ คือ ผู้มีความบกพร่องทางจิตวิกลจริต มีอาการทางสมองและร่างกาย เมื่อมีสิ่งเร้าหรือกระตุ้นจะเกิดอาการที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ หรือเกิดจากการรักษาที่ต่อเนื่อง ขาดยา ทำให้อาการกำเริบเป็นเหตุให้ไปกระทำความผิดขึ้น จากการสำรวจค้นคว้าอาชญากรประเภทนี้มีจำนวนน้อยกว่าอาชญากรโดยกำเนิด

๖.๓ อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรค้นหา คือ ผู้ที่กระทำผิดเพราะความต้องการสิ่งมาตอบสนองด้านอารมณ์ของตนเอง เกิดขึ้นปัจจุบันทันด่วน ขาดสติยับยั้งเพียงเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ มีระคะโมหะ โทสะจริตด้านอารมณ์ผลักดันอย่างรุนแรง จึงได้ผลออกไปก่ออาชญากรรมขึ้น และมักคิดสำนึกได้เมื่อเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นผ่านไปแล้ว

๖.๔ อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรโดยเหตุการณ์ คือ ผู้ที่กระทำผิดโดยมิได้ตั้งใจ ไม่มีสันดานที่ชั่วร้ายมาก่อน เป็นความผิดเล็กน้อยไม่ประสงค์ต่อผล กระทำเพราะความจำเป็น และไม่ได้ก่อให้เกิดความหวาดกลัวต่อสาธารณชน หรือก่อความรู้สึกในทางศีลธรรมของสังคมมากนัก แต่ในทางกฎหมายถือว่าเป็นอาชญากรรม เช่น การกระทำเพื่อปกป้องตนเองและครอบครัว ปกป้องชื่อเสียงเกียรติยศชื่อเสียง

๖.๕ อาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรฉวยโอกาส คือ ผู้ที่กระทำผิดเพราะอารมณ์ชั่ววูบ ขาดการไตร่ตรองเพียงเพราะคิดว่าไม่มีคนรู้ไม่มีคนเห็น ทำให้กลมกลืนกับเหตุการณ์สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นไป เช่น การหยิบฉวยเอาสิ่งของมีค่าของผู้ประสพภัยต่าง ๆ ไป จากผู้ช่วยเหลือกลายเป็นผู้ร้ายเพราะความโลภ การแอบอ้างเอาความดีความชอบหรือผลรางวัล

๗. สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม

การก่ออาชญากรรมขึ้นแต่ละครั้งนั้น ย่อมมีมูลเหตุแรงจูงให้เกิดการกระทำขึ้น การที่จะป้องกันอาชญากรรมได้นั้นต้องทราบถึงมูลเหตุของอาชญากรรมเสียก่อน ซึ่งมูลเหตุแห่งการเกิดอาชญากรรมสามารถแยกประมวลออกเป็นสาเหตุใหญ่ๆ ได้ ๒ ประการดังนี้

๗.๑ สาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

๗.๑.๑ การว่างงาน ผู้ที่ว่างงานย่อมทำให้ขาดรายได้สำหรับดำรงชีวิต ทำให้สภาพจิตใจและอารมณ์ไม่ปกติ ส่วนผู้ที่ว่างงานที่อยู่ในชนบท มักใช้เวลาว่างไปในทางอบายมุขเที่ยวเตร่ เล่นการพนันมีการสูญเสียต้องการเอาคืนแต่ไม่มีรายได้ การว่างงานจึงทำให้ขาดรายได้เลี้ยงชีพเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นชนวนให้ก่ออาชญากรรม

๗.๑.๒ พวกติดสิ่งเสพติด การตกเป็นทาสยาเสพติด ทำให้เกิดอาการประสาทหลอน ควบคุมสติไม่ได้การดื่มสุรา ทำให้เกิดความฮึกเหิม ไม่กลัว ลืมความละอาย ความคิดสร้างสรรค์การทำงานของสมอง และจิตใจที่บริสุทธิ์จะถูกบั่นทอนลง ขาดความยั้งคิดทำอะไรง่าย ๆ จึงมักจะเป็นสะพานก่ออาชญากรรม

๗.๑.๓ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในปัจจุบันสังคมไทยได้รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เช่น การแต่งกาย ความสัมพันธ์ทางเพศ อันเป็นการยั่วความรู้สึก ความต้องการทางกามารมณ์ ความต้องการด้านวัตถุ นำไปสู่การขายบริการ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของอาชญากรรม

๗.๑.๔ ความเสื่อมทรามทางศีลธรรม ปัจจุบันสังคมไทยมีวัฒนธรรมทางวัตถุ เจริญล้ำหน้ากว่าวัฒนธรรมทางจิตใจ ฉะนั้นผู้ที่ขาดการอบรมทางจิตใจจึงประกอบอาชญากรรมเพื่อแสวงหาวัตถุอันเป็นสิ่งปรารถนา

๗.๑.๕ ค่านิยมที่ผิด เช่น การเป็นนักเลงโต สร้างกลุ่มอิทธิพลอำนาจ การขัดแย้งในค่านิยมของมีค่ามีอยู่จำกัดแต่มีผู้ต้องการมากจึงต้องแข่งขันต่อสู้ช่วงชิงกันเมื่อมีความต้องการรุนแรง ไม่มีความชอบธรรมจะได้มา ก็ฉ้อโกง ลัก ปล้น

๗.๑.๖ สภาพครอบครัว เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลกระตุ้นให้บุคคลกลายเป็นอาชญากรรมได้ เช่น ครอบครัวที่ยากจน ครอบครัวที่บิดามารดาแตกแยก

๗.๑.๗ สภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง ปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ และจะเป็นปฏิภาคกลับกับค่าของเงิน คือ ค่าของเงินลดลงทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นรายได้ไม่พอกับรายจ่าย บุคคลบางประเภทจำต้องดิ้นรนต่อสู้ด้วยการเป็นอาชญากรรมหาเงินโดยทางผิดกฎหมาย

๗.๒ สาเหตุเนื่องมาจากความบกพร่องทางจิตของผู้กระทำผิดเอง การมีเสรีวิทยาทางร่างกาย และสติปัญญาที่แตกต่างไปจากคนปกติทั่วไป ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ในบางครั้ง เป็นโรคจิต โรคประสาทขาดการรักษาที่ต่อเนื่อง ขาดยาบำบัด มีความก้าวร้าว มีความรู้สึกต่อต้านเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม สภาพของจิตใจที่ถูกบังคับกระตุ้นให้เกิดอยากเอาชนะ อยากประชดชีวิต เรียกร้องความสนใจ เป็นเหตุให้บุคคลกระทำผิด

๗.๓ สาเหตุมาจากสื่อและสิ่งเร้า หลายๆครั้งที่อาชญากรรมเกิดขึ้นมาเพราะการเรียนรู้จากสื่อ ภาพสิ่งพิมพ์คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งเร้าที่ได้จากอินเทอร์เน็ต ที่ยั่วให้เกิดอารมณ์อยากได้ อยากมี อยากเป็นทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมขึ้น มีการทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ประสงค์ต่อทรัพย์สินจนทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตโทษของสิ่งยั่วยุมีหลายประการ เช่น

๗.๓.๑ ทำลายสุขภาพกาย สุขภาพจิต ร่างกายเสื่อมโทรม มีจิตใจที่เสื่อมทราม ไร้ศีลธรรม

๗.๓.๒ เสียทรัพย์สิน เสียเวลา ก่อให้เกิดหนี้สิน

๗.๓.๓ เป็นที่รังเกียจของสังคมและสาธารณชน

๗.๓.๔ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงต่อวงศ์ตระกูล และหน่วยงาน

๗.๓.๕ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่การงานลดประสิทธิภาพลง ขาดระเบียบวินัย

๗.๓.๖ เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาติ

๘. ประเภทของอาชญากรรม อาชญากรรมแบ่งออกได้เป็น ๖ ประเภท ดังนี้

๘.๑ อาชญากรรมพื้นฐาน (traditional street crimes) หมายถึง อาชญากรรมพื้นฐานเกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษยชาติ และเป็นอาชญากรรมที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในทุกสังคม ไม่มีสังคมใดไม่มีอาชญากรรมขั้นพื้นฐาน คนทั่วไปต้องการความต้องการใน ระดับพื้นฐานต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์, ฯลฯ

๘.๒ อาชญากรรมต่อมาตรฐานทางศีลธรรม (crimes against the moral order) หมายถึง การกระทำบางอย่างจึงถูกกำหนดว่าเป็นการกระทำผิด การแสดงพฤติกรรมฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งเป็นบรรทัดฐานของสังคม จึงเป็นอาชญากรรมต่อมาตรฐานทางศีลธรรมอันดีงามของสังคมอาชญากรรมชนิดนี้ เช่น การเล่นการพนัน การเสพยาเสพติด การทำแท้ง การค้าประเวณี ฯลฯ ซึ่งเป็นการทำที่สั่นคลอนมาตรฐานทางศีลธรรมทั้งนี้เนื่องจากกระทำพฤติกรรมนี้แม้จะมีผู้คนกระทำผิดเป็นจำนวนมาก แต่มิได้ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่น ซึ่งฝ่ายที่ออกกฎหมายอ้างว่ารัฐมีสิทธิที่จะคุ้มครองรักษาศีลธรรมอันดีงามของประชาชนแห่งรัฐ พฤติกรรมดังกล่าวจึงผิดกฎหมาย

๘.๓ อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (white collar crime) หมายถึง อาชญากรรมที่ก่อเหตุโดยบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่ว่าจะภาครัฐหรือภาคเอกชนและใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานนั้นโดยมิชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

๘.๔ อาชญากรรมโดยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย (corporate crime) หมายถึง อาชญากรรมที่รู้จักกันในนามของการกระทำโดยหุ้นส่วนบริษัทหรืออาชญากรรมโดยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย อันได้แก่การกระทำที่ผิดกฎหมายในรูปของการโฆษณาสินค้า การว่าจ้างแรงงานที่ไม่เป็นธรรม การบิดเบือนการจัดสวัสดิการเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ การควบคุมมลพิษ การตกลงราคากลาง การจัดการเรื่องหุ้น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ปลอมเครื่องหมายการค้า ทั้งสินค้าประเภทอาหาร ยารักษาโรค และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

๘.๕ อาชญากรรมการเมือง (organized crime) หมายถึง การกระทำเพื่อสนับสนุนหรือนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทางการเมือง และ กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดแต่ผู้กระทำผิดจะไม่คิดว่าตนเป็นผู้กระทำผิดแต่อย่างใด อาชญากรรมการเมืองคือ การกระทำผิดกฎหมายใด ๆก็ตามที่เจตนาให้เกิดผลแห่งการกระทำต่อระบบการเมืองอาชญากรรมประเภทนี้เน้นว่าต้องใช้คำว่า “การกระทำผิดกฎหมาย (illegal)” เป็นสำคัญ ตามนิยามนี้ความพยายามใด ๆที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองการปกครองนั้นเป็นฝ่ายผิด การกระทำผิดประเภทนี้ได้แก่ การกบฏ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร การบ่อนทำลายเพื่อล้มล้างรัฐบาล การก่อการร้ายโดยมุ่งหวังผลทางการเมือง

๘.๖ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ ในการกระทำผิดรูปแบบทางอินเทอร์เน็ตโดยการข่มขู่ แบล็กเมล การแฮคเกอร์ การปลอมแปลงทางธุรกรรม การขโมยข้อมูล โฆษณาชวนเชื่อ การหมิ่นประมาทใส่ร้ายผ่านสื่อ การโฆษณาผลิตภัณฑ์เกินคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ การหลอกโอนเงิน แชร์ลูกโซ่การพนันออนไลน์ การกลั่นแกล้งทางออนไลน์ในเด็ก การกู้เงิน การให้สินเชื่อพิซซิง การโพสวีดีโอขณะมีเพศสัมพันธ์แลกกับเงินเป็นรายได้

๙. ประเภทของอาชญากรที่ก่ออาชญากรรม อาชญากรเป็นผลผลิตของสังคม เกิดจากสภาพแวดล้อมของสังคมที่บีบคั้นให้คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ฝ่าฝืนกฎระเบียบ จึงถือว่าอาชญากรรมและอาชญากรเป็นเรื่องของธรรมชาติที่ต้องมีอยู่ทุกสังคม ปัจจุบันได้แบ่งประเภทของอาชญากรออกเป็น ๕ ประเภท คือ

๙.๑ อาชญากรอาชีพ (Professional Criminal) คือ อาชญากรที่ก่ออาชญากรรมเลี้ยงชีพเป็นหลักลักษณะของอาชญากรอาชีพ เป็นอาชญากรที่เลี้ยงชีพด้วยการประกอบอาชญากรรม วิธีการหาเงินมักชอบอยู่ในสังคมที่มีความเจริญ เพื่อหาช่องทางในการประกอบอาชญากรรม การเป็นอาชญากรอาชีพที่แท้และไม่แท้ นั้น มักมีลักษณะดังนี้ อาชญากรอาชีพแท้ ชนิดที่ให้ผลกำไรเป็นเงินเป็นทอง ได้แก่ ความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน อาชญากรอาชีพจะยึดเอาอาชญากรรมเป็นเครื่องมือในการหาเลี้ยงชีพแสวงหารายได้จากการประกอบอาชญากรรมเป็นสิ่งสำคัญ และมักจะเป็นผู้ที่มีจิตบกพร่องการดำเนินชีวิตของอาชญากรอาชีพนั้นจะถือว่าคนทุก

คนล้นวงทั้งสิ้น จึงเป็นเพียงวิธีการหาเงินชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่ต่างจากการหาเงินของนักธุรกิจ จึงไม่ค่อยมีความสำนึกผิดและเตรียมหาผู้ช่วยเหลือไว้เมื่อถูกจับกุม

๙.๒ อาชญากรองค์การ (Organized Criminal) คือ อาชญากร ที่มีแผนการในการก่ออาชญากรรมอย่างมีระบบอาชญากรประเภทนี้จะดำเนินงานอย่างเป็นระบบแบบแผน มีกำลังเงินมากและให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมจะได้ดำเนินการได้สะดวกไม่ติดขัด ทำให้ความเสียหายให้แก่สังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างร้ายแรงที่สุด ปัจจัยที่สนับสนุนมี 2 ประการ ปัจจัยทางด้านการเงิน และปัจจัยทางด้านการเมือง มีการรวมกันเพื่อกระทำความผิด มีการวางแผนในการกระทำความผิด มีการแบ่งหน้าที่กันทำ มีทั้งฝ่ายสมองและฝ่ายสั่งงานและฝ่ายปฏิบัติงาน อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากอาชญากรองค์การ ได้แก่ การค้าของเถื่อน การค้ายาเสพติด การผูกขาดอาชีพบางอย่าง การเปิดบ่อนการพนันการเรียกค่าคุ้มครอง เป็นต้น

๙.๓ อาชญากรคอปขาว (White Collar Criminal) คือ อาชญากรในหน่วยงาน ที่ใช้อำนาจตำแหน่งหน้าที่ในการกระทำความผิดลักษณะของอาชญากรคอปขาว อาชญากรประเภทนี้กระทำความผิดอาญาโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตำแหน่งการงานแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ทั้งนี้เพื่อให้ตนเองได้ผลประโยชน์อันเกิดจากความโลภ ไม่ใช่เกิดจากความยากจน อาชญากรนี้ จึงมีอยู่ในทุกอาชีพอาชญากรรมที่เกิดจากอาชญากรคอปขาวเช่น การโกงภาษีรัฐบาล สมุห์บัญชีเงินบริษัทข้าราชการคอร์ปชั่น และการขายสินค้าควบคุมในตลาดมืด เป็นต้น

๙.๔ อาชญากรติดนิสัย (Habitual Criminal) คือ อาชญากรที่กระทำผิดเป็นนิสัยจนเคยชินกับการกระทำนั้นลักษณะของอาชญากรติดนิสัย การกระทำความผิดซ้ำๆ และไม่คิดจะเลิกทำความผิดนั้น และมีสิ่งผลักดันให้กลายเป็นอาชญากรติดนิสัยเริ่มจากความจำเป็นบางอย่างบีบบังคับให้ทำความผิดที่ละเล็กละน้อยจนเป็นความเคยชินและกลายเป็นชีวิตของอาชญากรอย่างสมบูรณ์ จะเห็นได้ว่าอาชญากรติดนิสัยเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่โดยอาศัยการโจรกรรมไม่คิดเลิก มักเป็นผู้หากินทุจริตตลอดไป การลงโทษอาชญากรประเภทนี้จึงไม่ได้ผล เพราะถือว่าเป็นอาชญากรผู้มีความชั่วร้ายติดอยู่ในบุคลิกภาพ ซึ่งในทางปฏิบัติปัจจุบันนักโทษบางรายที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรติดนิสัย อาชญากรประเภทนี้จะได้รับการขัดเกลานิสัยจิตใจให้ดีขึ้น อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากอาชญากรติดนิสัย เช่น การฉ้อโกง รวมถึงพวกลักเล็กขโมยน้อย เป็นต้น

๙.๕ อาชญากรครั้งคราว (Occasional Criminal) คือ อาชญากรที่กระทำผิดขึ้นโดยไม่มีเจตนา แต่ประมาท หรือขาดความระมัดระวังหรือบันดาลโทสะลักษณะอาชญากรประเภทนี้ไม่ใช่ผู้ร้ายในสันดาน การกระทำความผิดเกิดขึ้นโดยผู้กระทำความผิดไม่ได้มีเจตนาที่จะฝ่าฝืนระเบียบของสังคม แต่กระทำเพราะความประมาทเลินเล่อ หรือ ปราศจากความระมัดระวังและกระทำความผิดเพราะความจำเป็น ป้องกันตัว ปกป้องเกียรติยศชื่อเสียงของตนเอง รวมถึงเกิดบันดาลโทสะ จึงได้กระทำความผิดนั้น และยังรวมถึงการกระทำความผิดต่อความมั่นคงของประเทศหรือการล้มล้างรัฐบาล หรือบางที่เรียกว่า อาชญากรการเมือง เช่นการขายความลับของชาติ เป็นต้น อาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากอาชญากรครั้งคราว เช่น อาชญากรรมการเมือง กรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ความผิดต่อชีวิต เช่น การฆ่าผู้อื่น สามี ภรรยา ความผิดต่อร่างกาย เช่น การทำร้ายร่างกาย อาชญากรเป็นผลผลิตของสังคมเกิดจากสภาพแวดล้อมของสังคมให้คนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไป ฝ่าฝืนกฎระเบียบกฎหมายของสังคม ทั้งอาชญากรและอาชญากรรมเป็นธรรมชาติที่ต้องมีอยู่ทุกสังคมเพราะเป็นผลผลิตของสังคม เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยอันประกอบกันเป็นเหตุให้ผู้นั้นกระทำความผิด อันนำไปสู่การดำเนินการควบคุมและป้องกันอาชญากรรม

๑๐. อาชญากรรมที่ถือเป็นความผิด ตามประมวลกฎหมาย แบ่งออกได้ดังนี้

๑๐.๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ได้แก่ ความผิดต่อ

๑๐.๑.๑ องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท

- ๑๐.๑.๒ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- ๑๐.๑.๓ ความมั่นคงของรัฐภายใน และนอกราชอาณาจักร
- ๑๐.๑.๔ ความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ
- ๑๐.๒ ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ได้แก่ ความผิดต่อ
  - ๑๐.๒.๑ เจ้าพนักงาน
  - ๑๐.๒.๒ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- ๑๐.๓ ความผิดเกี่ยวกับยุติธรรม ได้แก่ ความผิดต่อ
  - ๑๐.๓.๑ เจ้าหน้าที่พนักงานในการยุติธรรม
  - ๑๐.๓.๒ ตำแหน่งหน้าที่ยุติธรรม
- ๑๐.๔ ความผิดเกี่ยวกับศาสนา
- ๑๐.๕ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน
- ๑๐.๖ ความผิดเกี่ยวกับการทำให้เกิดอันตราย
- ๑๐.๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเอกสาร เงินตรา ดวงตราอากรแสตมป์ และตั๋ว
- ๑๐.๘ ความผิดเกี่ยวกับการค้า
- ๑๐.๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ
- ๑๐.๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ได้แก่ ความผิดต่อ
  - ๑๐.๑๐.๑ การทำร้ายร่างกาย
  - ๑๐.๑๐.๒ การทำแท้งลูก
  - ๑๐.๑๐.๓ การทอดทิ้ง เด็ก คนเจ็บป่วย คนพิการ หรือคนชรา
- ๑๐.๑๑ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ และชื่อเสียง ได้แก่ ความผิดต่อ
  - ๑๐.๑๑.๑ เสรีภาพ
  - ๑๐.๑๑.๒ การเปิดเผยความลับ
  - ๑๐.๑๑.๓ การหมิ่นประมาท
- ๑๐.๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ ความผิดฐาน
  - ๑๐.๑๒.๑ ลักทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๒ ชิงทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๓ กรรโชกทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๔ รีดทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๕ ชิงทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๖ ปล้นทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๗ ฉ้อโกงทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๘ ยักยอกทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๙ ทำให้เสียทรัพย์
  - ๑๐.๑๒.๑๐ รับของโจร
  - ๑๐.๑๒.๑๑ บุกรุก

๑๑. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม

๑๑.๑ สภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

๑๑.๒ ความอ่อนแอของกระบวนการยุติธรรม และการบังคับใช้กฎหมาย ผู้กระทำผิดจึงไม่เกรงกลัว

๑๑.๓ การไร้ศีลธรรมของผู้คนในสังคม ขาดสติ ใช้อารมณ์ในการตัดสินปัญหา

๑๑.๔ พื้นฐานทางด้านครอบครัว ที่อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

๑๑.๕ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๑๑.๖ การหลงใหลในอบายมุข การพนัน ต้มสุรา ตัดยาเสพติด

๑๒. มาตรการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม คือ วิธีการป้องกัน สกัดกั้น หรือยับยั้ง มิให้บุคคลเป็นอาชญากรก่ออาชญากรรมขึ้น มาตรการต่างๆที่จัดทำขึ้น เพื่อป้องกันการเกิด หรือให้อาชญากรรมลดจำนวนตามสถิติลง ให้สุจริตชนทุกคนได้รับการปกป้องดูแลคุ้มครองทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน มีมาตรการที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ

๑๒.๑ มาตรการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมอย่างไม่เป็นทางการ คือ มาตรการทางสังคม ต้องอาศัยกระบวนการและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสังคมเป็นเครื่องมือในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีตประเพณี วัฒนธรรม คุณธรรม ศีลธรรม หรือระเบียบแบบแผนที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านาน หากฝ่าฝืนจะถูกสังคมตำหนิติเตียน ตีฉันทินทาให้การรังเกียจ และถูกสังคมลงโทษตามข้อตกลงนั้นๆ นอกจากนี้ยังใช้สถาบันทางสังคมเข้ามาช่วยในการขัดเกลาจิตใจและพฤติกรรม รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้อยู่ในกรอบ ในกฎเกณฑ์ของสังคมอีกด้วย เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา เป็นต้น ซึ่งที่กล่าวมานี้ ต้องใช้แนวทางมาผสมผสานกันเพื่อปรับสภาพสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมเกิดความสมดุลสงบเรียบร้อยปลอดภัย โดยทั้งนี้ต้องอาศัยมาตรการอื่นมาเสริม เช่น อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วย อย่างกล้องวงจรปิด ตลอดจนใช้นิติวิทยาศาสตร์มาตรวจสอบหาผู้กระทำผิด เมื่อสังคมดี สิ่งแวดล้อมในสังคมดี อาชญากรรมก็ลดลงเพราะไม่มีโอกาส หรือมีก็น้อยลง

๑๒.๒ มาตรการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมอย่างเป็นทางการ คือ มาตรการที่อาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ ใช้ระบบงานยุติธรรม อันประกอบด้วยหน่วยงานหลักที่สำคัญ คือ ตำรวจ อัยการศาลกรมราชทัณฑ์ และกรมประพฤติ เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีแนวคิดปรัชญาในการทำงานมุ่งต่อการลงโทษ ปรับปรุงแก้ไขปัญหา และมุ่งหวังให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหากระทำผิดของคนในชุมชน โดยคำนึงถึงหลัก Crime Control และ Due Process มาประกอบด้วย

๑๓. อาชญากรรมในหน่วยทหาร

สังคมทหาร เป็นสังคมที่รวมบุคคลต่าง ๆ ที่หลากหลาย ต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนา ต่างบิดามารดา ต่างความรู้สึกนึกคิด หลายกลุ่มคนมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มชน เป็นหน่วยทหาร มีผู้กล่าวไว้ว่า ในที่ใดมีบุคคลจำนวนมากอยู่รวมกันอยู่ด้วยแล้ว มักจะมีการเกิดอาชญากรรมตามมา จึงเป็นที่แน่นอนว่าในหน่วยทหารย่อมพึงมีการก่ออาชญากรรมอยู่ด้วย ทหารเมื่อไปก่ออาชญากรรมแล้ว ทำให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงเสื่อมเสียศักดิ์ศรีแก่หน่วย เพื่อเป็นการป้องกันป้องปราม มิให้ทหารไปก่ออาชญากรรม หรือลดจำนวนอาชญากรรมในหน่วยให้ลดน้อยลง ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงจึงได้แต่งตั้งและมอบหมายหน่วยงานทหารให้มีหน้าที่เป็นหูเป็นตาปฏิบัติหน้าที่แทนผู้บังคับบัญชา คือ หน่วยทหารสารวัตร ทำหน้าที่สารวัตรทหารคอยสอดส่องตรวจตรา กวดขันทหารมิให้ไปประพฤติ หรือกระทำในสิ่งที่ผิดแบบธรรมเนียมทหาร มิให้ฝ่าฝืนผิดระเบียบวินัยข้อบังคับ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัดเพื่อมิให้ไปก่ออาชญากรรมผิดกฎหมายบ้านเมือง ฉะนั้นสารวัตรทหารจึงมีหน้าที่เป็นศัตรูโดยตรงกับทหารที่ชอบฝ่าฝืนระเบียบ ทหารที่เป็นอาชญากรไปก่ออาชญากรรม ทหารสารวัตรทุกคน ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของอาชญากรรมต่างๆ ที่ทหารเป็น

ผู้กระทำขึ้นเป็นอย่างไร และจะต้องหาทางป้องกัน รวบรวมทำเป็นสถิติของการกระทำผิดนั้นไว้ให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบ เพื่อหาหนทางแก้ไขต่อไป การที่จะได้มาซึ่งสถิตินั้น ทหารสารวัตรจะต้องรู้ถึงสาเหตุที่มาของอาชญากรรมก่อนว่ามาจากไหน เกิดขึ้นเพราะอะไร แล้วทำไมต้องเกิด แล้วจึงหาวิธีการป้องกันแก้ไขให้มีจำนวนลดน้อยลงไปจนไม่มีเกิดขึ้นอีกเลย อาชญากรรมเป็นสิ่งที่น่ากลัวยิ่งชนิดหนึ่ง ซึ่งทุกชาติทุกประเทศไม่มีใครปรารถนาหรือต้องการเพราะอาชญากรรมเป็นสิ่งทำลายประเทศชาติ หากความสงบสุขมิได้ หากไม่มีการแก้ไขป้องกันปราบปรามก็ย่อมนำมาซึ่งเกิดความหายนะแก่ในประเทศชาตินั้นๆ ถึงแม้อาชญากรรมเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่มีประเทศชาติใดต้องการก็ตาม แต่ไม่สามารถกำจัดให้หมดไปจากประเทศของตนเองได้ให้หมดสิ้นไปฉะนั้น อาชญากรรมคล้ายกับเป็นสิ่งคู่โลก เพราะเป็นสิ่งที่เกิดมาแล้วยาวนานตั้งแต่อดีต ถึงปัจจุบันก็ไม่สามารถขจัดให้หมดไปได้ และคงมีต่อไปในอนาคต แต่จะมีวิธีใดบ้างที่จะทำให้มีจำนวนลดน้อยลงไปเรื่อยๆ ก็ต้องดำเนินการหาแนวทางในปฏิบัติให้ดีที่สุดกันไป

๑๔. อาชญากรรมเกิดจากแรงจูงใจ

การก่ออาชญากรรมเกิดจากแรงจูงใจของอาชญากรอยู่ ๒ ประการ คือ

๑๔.๑ เมื่อมีความต้องการ เป็นเหตุจูงใจหรือที่เรียกว่าสิ่งเร้า กระตุ้นให้มีความอยากได้ อยากมีอยากเป็น

๑๔.๒ เมื่อมีโอกาสหรือช่องทาง ภาวะทางสมองกระตุ้นให้กระทำเมื่อสบโอกาสและสะดวกแก่การกระทำนั้น ถ้าสามารถหลบเลี่ยงปัจจัยทั้งสองอย่างนี้ไปจากเหล่าอาชญากรได้ ก็สามารถป้องกันอาชญากรรมได้หรือทำให้มีจำนวนลดเหลือน้อยลง แต่ก็ยังไม่มีใครประเทศไหนจะทำได้อย่างเบ็ดเสร็จ แม้จะมีการวางแผนหาวิธีการที่จะป้องกันป้องปรามความต้องการและโอกาสของอาชญากรแล้วก็ตาม ก็ยังมีการก่ออาชญากรรมอยู่เสมอ จะเห็นว่าเมื่อใดที่เจ้าหน้าที่กวดขันปฏิบัติหน้าที่เข้มแข็ง อาชญากรจะก่ออาชญากรรมน้อยลง แต่หากเจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลย เหล่าอาชญากรก็จะกำเริบเพิ่มสถิติการกระทำผิดมากขึ้น ฉะนั้นเจ้าหน้าที่สารวัตรทหารจะต้องให้ความสำคัญหามาตรการ ในการป้องกันยับยั้งและแก้ไขปัญหอาชญากรรมในหน่วยทหารให้ได้ สำร็จผล จะไม่มีการเพิ่ม มีแต่ลดน้อยลง จะต้องรู้ถึงสาเหตุ รู้แหล่งที่มาวิธีการของเหล่าอาชญากร สถานที่ใด บริเวณใดที่มักเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้น เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารเองต้องหมั่นศึกษาฝึกอบรมเรียนรู้ ให้เท่าทันกับอาชญากร การตรวจตราการผ่านทางของยานพาหนะการเฝ้าตรวจติดตาม การรักษาความปลอดภัยสถานที่ภายในที่ตั้งทางทหาร การสืบสวนหาข่าวในทางลับการประสานงานติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานอื่นการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยทหารให้บุคคลอื่นได้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเป็นธรรม เมื่อไม่เปิดโอกาสให้อาชญากรกระทำผิดได้ง่ายอาชญากรรมในหน่วยทหารก็ลดลงอย่างแน่นอน

๑๕. การป้องกันอาชญากรรมในหน่วยทหาร

การป้องกันอาชญากรรมในหน่วยทหาร เป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาที่ต้องจัดเตรียมขึ้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ทหารและหน่วยทหาร โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายช่วยกันพิจารณาวางแผนและประสานงานกัน มีการประชาสัมพันธ์ โฆษณาถึงการป้องกันอาชญากรรม ขอความร่วมมือในชุมชนการพักอาศัยช่วยกันสอดส่องดูแลให้ซึ่งกันและกัน โดยทางผู้บังคับบัญชาของหน่วยทหารสารวัตรดำเนินการตามมาตรการดังนี้ คือ

๑๕.๑ การป้องกันในทางปกครอง

๑๕.๑.๑ การวางกฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ให้ข้าราชการและครอบครัวได้ปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน มีความเป็นธรรม สามารถปฏิบัติได้จริง

๑๕.๑.๒ บังคับใช้ให้ได้อย่างเป็นจริง ถูกต้องยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติละเว้นชั้นยศบุคคล ผู้กระทำผิดด้วยการว่ากล่าวตักเตือน ไปจนถึงการจับกุมดำเนินคดี

๑๕.๑.๓ ส่งเสริมอาชีพแก่ครอบครัวของข้าราชการให้มีรายได้เพิ่ม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนการใช้จ่ายในครัวเรือน

๑๕.๑.๔ ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา เพศศึกษา และกฎหมายเบื้องต้น

๑๕.๑.๕ จัดอำนวยความสะดวกในการพักอาศัย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ลานกีฬา การคมนาคมการติดต่อสื่อสารในหน่วยทหาร

๑๕.๑.๖ จัดกิจกรรมด้านความบันเทิงพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งเสริมให้เกิดมีจิตสาธารณะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การให้รางวัลกับการปฏิบัติดี

๑๕.๑.๗ ส่งเสริมให้รู้จักการออมทรัพย์ รู้จักประหยัด มีวินัยในการใช้จ่าย

๑๕.๑.๘ ขจัดขัดขวางต่อต้านผู้ที่มีพฤติกรรมเอาเปรียบสังคม โดยพร้อมเพรียงกันในหน่วย

๑๕.๑.๙ ผู้บังคับบัญชาของทหารต้องหาเวลาโอกาสไปเยี่ยมเยียนครอบครัวทหารบ้างตามสมควรเพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความสนิทสนมเป็นกันเอง ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปรับทุกข์สุขที่ไม่ต้องเป็นทางการนัก อาจจะได้ข้อมูลที่ต้องแก้ไขให้ความช่วยเหลือได้ตามจริง

๑๕.๑.๑๐ เมื่อเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นในหน่วยทหาร ผู้บังคับบัญชาทหารต้องจัดสารวัตรทหารไปยังที่เกิดเหตุโดยทันทีแล้วดำเนินการตามวิธีปฏิบัติตามขั้นตอนให้บรรลุผลลุล่วงไปด้วยดี

๑๕.๒ การป้องกันในทางเผื่อระวังป้องกัน

๑๕.๒.๑ จัดกำลังพลของสารวัตรทหารให้เหมาะสมกับภารกิจ ออกตระเวนตรวจในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบมีความปลอดภัยอยู่เสมอ

๑๕.๒.๒ จัดการฝึกฝนอบรมให้แก่สารวัตรทหารในการทำหน้าที่เผื่อตรวจ การตรวจตราให้มีปฏิภาณไหวพริบในการสังเกตจดจำ ลักษณะเอกลักษณ์เครื่องหมาย ตำหนิรูปพรรณกิริยาท่าทางของบุคคลต้องสงสัยฝึกให้เป็นคนละเอียดในการหาข้อมูลและการคาดคะเนความน่าจะเป็นของอาชญากรที่จะลงมือก่ออาชญากรรม เวลา สถานที่ที่มักเกิดการวางคนวางจุดในมุมมืด มุมอับตาคน ที่ต้องสงสัย ไม่มีกล้องวงจรปิดในการตรวจตรา

๑๕.๒.๓ จัดให้สารวัตรทหารผู้ปฏิบัติงานได้กระทำตามขั้นตอนก่อนหลัง รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อกำลังเผชิญกับเหตุการณ์ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีแผนการไว้ล่วงหน้าทุกครั้งที้ออกปฏิบัติหน้าที่ตัวสารวัตรทหารเองต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก เพราะอาชญากรรมสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาให้หลีกเลี่ยงการปะทะโดยตรง เมื่อพบเห็นให้แจ้งผู้บังคับบัญชา แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบเข้าช่วยเหลือแล้วเข้าระงับเหตุด้วยความระมัดระวัง หากประมาณการแล้วอันตรายให้อยู่ในระยะที่ปลอดภัยไว้จนกว่ากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือกำลังเสริมของหน่วยจะมาช่วยเหลือ

๑๕.๓ การป้องกันในทางปราบปรามเมื่อใช้ทั้งวิธีการในทางปกครอง ในทางการเผื่อระวังป้องกันปราบแล้วไม่ได้ผล ก็ต้องใช้วิธีการจับกุมปราบปรามให้เด็ดขาด เพื่อนำตัวมาลงโทษตามกฎหมาย การปราบปรามให้ได้ผลจะต้องมีสืบสวนสอบสวนหาหลักฐานที่แน่ชัดมัดแน่น แล้วเข้าจับกุมดำเนินคดี ซึ่งจะต้องผ่านขบวนการดังนี้ คือ

๑๕.๓.๑ การสืบสวนสอบสวนการสืบสวน ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานหมายถึง การเสาะหาบททวนไปมาการสืบสวน ความหมายตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา (ม.๑๐) หมายถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด การสอบสวน คือ การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการด้วยวิธีทั้งหลายเพื่อทราบข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา แล้วนำตัวผู้กระทำความผิด โดยพนักงานสอบสวนจะสรุปสำนวนสอบสวน นำส่งอัยการเพื่อดำเนินคดีฟ้องร้องลงโทษต่อไปการสืบสวนสอบสวน หมายถึง การเสาะแสวงหา รวบรวม ข้อเท็จจริงและหลักฐานเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องร้องลงโทษ

๑๕.๓.๒ การจับกุมเมื่อได้ทำการสืบสวนสอบสวนหาข่าวจนเป็นที่แน่ชัด หลักฐานแน่น แล้วว่ามีผู้กระทำความผิดเกิดขึ้น และอยู่ในเขตรับผิดชอบทางทหารแล้ว สารวัตรทหารก็สามารถขออำนาจสั่งการจากผู้บังคับบัญชาเข้าทำการจับกุมบุคคลนั้นตามอำนาจได้ทันที หรือโดยการประสานงานกับผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดนั้นให้นำมามอบตัว ตามปกติแล้วสารวัตรทหารไม่มุ่งหมายการจับกุมเป็นหลัก แต่การจับกุมเป็นมาตรการสุดท้ายเมื่อใช้วิธีอื่นแล้วไม่ได้ผล

๑๖. การสืบสวนสอบสวนในหน่วยทหาร แบ่งความผิดออกเป็นประเภทดังนี้

๑๖.๑ ความผิดร้ายแรง เป็นความผิดที่ต้องนำขึ้นฟ้องร้องต่อศาล แม้สารวัตรทหารไม่มีอำนาจหน้าที่ในการฟ้องร้อง แต่ในขั้นการจับกุม การให้ข้อมูลเท็จจริงเกี่ยวกับรูปคดี สารวัตรทหารมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ดี การนำตัวผู้กระทำความผิดส่งกลับต้นสังกัด การว่ากล่าวตักเตือนให้คำแนะนำในการปฏิบัติแก่ต้นสังกัดเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือป้องปรามมิให้ผู้กระทำผิดนั้นกลับไปประพฤติตนเป็นอาชญากรก่ออาชญากรรมขึ้นอีก

๑๖.๒ ความผิดต่อศีลธรรมอันดี มัวเมาในอบายมุขทั้งหลาย เช่นการดื่มสุราแล้วสร้างความเดือดร้อนรำคาญ การพนันขั้นต่อ การค้าประเวณี ชู้สาว สิ่งเหล่านี้เมื่อถึงจุด ๆ หนึ่งจะนำไปสู่การก่ออาชญากรรมขึ้น สารวัตรทหารจึงต้องมีหน้าที่เฝ้าตรวจตราป้องปราม ยับยั้ง มิให้เกิดเป็นชนวนกระทำความผิดที่ร้ายแรงขึ้นเป็นการลดอาชญากรรมลง

๑๖.๓ ความผิดต่อความสงบเรียบร้อย เป็นการสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ชุมชน ทำตนเป็นอันธพาลข่าใหญ่มีอิทธิพล ไม่เกรงกลัวต่อการทำผิดกฎหมายหรือการว่ากล่าวตักเตือนของเจ้าหน้าที่ บุกรุกข่มขู่ให้เกิดความหวาดกลัว มีอาวุธร้ายแรงไว้ในครอบครอง บุคคลเช่นนี้เป็นอันตรายต่อสังคมส่วนรวม นำชื่อเสียงมาสู่หน่วยผู้ชุมชน เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายดัง ที่กล่าวนั้น สารวัตรทหารมีหน้าที่จัดการกับบุคคลเหล่านี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งกฎหมาย กฎระเบียบ ดำรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ ความน่าเชื่อถือในคำสั่งของสารวัตรทหาร

๑๖.๔ ความผิดการฝ่าฝืนในการที่จะปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับการจรรยา การฝ่าฝืนกฎจรรยาแม้จะดูเป็นความผิดสถานเบา แต่ที่ผ่านมาก็สร้างความสูญเสียมาสู่กำลังพลมากมาย สารวัตรทหารจึงมีหน้าที่ในการกวดขัน การใช้รถใช้ถนน ใช้ทางให้ถูกต้องตามหลักการปฏิบัติที่วางไว้ มีแบบแผน การตั้งด่านตรวจ การสกัดจับ เป็นการป้องปรามให้เหล่าอาชญากรที่เตรียมตัวจะก่ออาชญากรรมในเส้นทางได้ตระหนักถึงความปลอดภัย หรือการจะหนีให้พ้นการจับกุมจนเลิกความตั้งใจที่จะกระทำความผิดนั้นเสีย

๑๗. การวิเคราะห์

เป็นขั้นตอนการดำเนินงานต่อจากการสืบสวนสอบสวนทางอาชญากรรมแล้ว นำเอาข้อมูลรายละเอียดที่ได้มานั้น มาวิเคราะห์แยกแยะหาสาเหตุมูลเหตุที่ทำให้เกิดการประกอบอาชญากรรมขึ้น ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการสุดท้ายของผลแห่งคดีนั้น ๆ มีการเก็บสถิติของแต่ละคดี แต่ละพื้นที่แต่ละสถานที่เกิดแล้วนำไปประเมินค่าต่อไป

๑๘. การประเมินค่า

เมื่อวิเคราะห์เสร็จก็เป็นขั้นตอนการประเมินค่า ถึงความน่าจะเป็นว่าลักษณะทางคดีอาชญากรรมแบบนี้ เกิดขึ้นอย่างไร เกิดจากอาชญากรประเภทใดเป็นผู้กระทำ โอกาสและความสำเร็จขนาดไหนอย่างไร สถานที่มักเกิด ความร้ายแรงที่ตาม เพราะเหตุใด ควรดำเนินการแก้ไขป้องกันอย่างไรให้สำเร็จ ผล การประเมินค่านี้มีหลักสำคัญใช้ในการพิจารณาอยู่ ๖ ประการ คือ (๕ W ๑ H)

๑๘.๑ WHO ใครหมายถึง ผู้กระทำ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องสมคบคิดกันก่ออาชญากรรม

๑๘.๒ WHATอะไรหมายถึง อะไร ผู้กระทำ ทำอาชญากรรมอะไรไป

๑๘.๓ WHERE ที่ไหนหมายถึง สถานที่ ที่มีการก่ออาชญากรรม สถานที่เกิดเหตุ

๑๘.๔ WHEN เมื่อไหร่หมายถึง วัน เวลาที่เกิดเหตุอาชญากรรม

๑๘.๕ HOW อย่างไรหมายถึง ลักษณะของอาชญากรรมที่เกิดเป็นอย่างไร วิธีใด ขนาดมากน้อย

๑๘.๖ WHY ทำไมหมายถึง มูลเหตุหรือแรงจูงใจทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมเมื่อได้ทำการสืบสวนสอบสวน ได้วิเคราะห์และประเมินค่า จนได้ผลสำเร็จแล้ว ก็จะเป็นแนวทางให้สารวัตรทหารได้วางแผนการปฏิบัติในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อให้ได้ผลที่สมบูรณ์เป็นรูปธรรมอย่างจริงจังต่อไป

๑๙. หน้าที่ของสารวัตรทหารในการป้องกันอาชญากรรม มีดังนี้

๑๙.๑ กระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นผู้นำที่ดีเริ่มต้นจากตัวผู้บังคับบัญชาเองไปหาผู้ใต้บังคับบัญชาจะไม่เป็นผู้กระทำผิดเสียเอง ทั้งด้านวินัยและอาญา

๑๙.๒ ประชาสัมพันธ์ชักจูง ชี้แจง กันเองในหมู่กลุ่มชนหน่วยทหารนั้น ๆ ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง คอยสอดส่องเป็นหูเป็นตาแทนกันไม่นิ่งเฉยว่าธุระไม่ใช่ ไม่เปิดโอกาสให้อาชญากรก่ออาชญากรรมขึ้นได้สถิติการประกอบอาชญากรรมในหน่วยทหารหรือบริเวณรอบๆที่ตั้งก็จะลดน้อยลงไปเอง

๑๙.๓ เข้าควบคุมทหารโดยตรง คือ เข้าควบคุมทหารที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดความวุ่นวาย ให้สลายตัวหรือแยกจากกัน หรือพร้อมจับกุม รวมทั้งให้ความปลอดภัยแก่บุคคล สถานที่ และทรัพย์สินให้พ้นจากการก่ออาชญากรรม

๑๙.๔ การปฏิบัติในด้านการข่าว หาข่าวในทางลับ การวางสายข่าว เครื่องมืออุปกรณ์พร้อมและสามารถติดต่อประสานกันได้อย่างประสิทธิภาพการสืบสวนสอบสวนให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ นำไปสู่การปราบปรามจับกุมดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายต่อไป

๑๙.๕ การจัดสายตรวจออกปฏิบัติการ ทั้งในและนอกเครื่องแบบ เป็นชุดสายตรวจยานยนต์ สายตรวจจักรยานยนต์ สายตรวจจักรยาน สายตรวจเดินเท้าซึ่งถือว่าได้ผลเป็นอย่างดีในการป้องปราม

๑๙.๖ การตั้งจุดตรวจ เป็นการตรวจค้นบุคคลต้องสงสัย ตรวจค้นสิ่งผิดกฎหมายที่น่าติดตัวมากับผู้ใช้ทางในเขตทหาร และการตั้งจุดสกัดคนร้ายที่หลบหนีการตรวจค้นและจับกุมเข้ามาภายในเขตที่รับผิดชอบของสารวัตรทหาร

๒๐. ที่มาของแหล่งอาชญากรรมของหน่วยทหาร

สารวัตรทหารต้องหาข้อมูลของพื้นที่ ที่รับผิดชอบ หาแหล่งที่คาดว่าเหล่าอาชญากรจะก่ออาชญากรรมขึ้นกำหนดโซนอันตรายจากร้ายแรงมากไปหาน้อย ความถี่ของเหตุที่เกิด ว่าสถานที่ใดมักเกิดอาชญากรรมแบบไหน เพื่อหาทางป้องกันได้ ที่มาของแหล่งอาชญากรรม อาจมาจากสิ่งต่อไปนี้

๒๐.๑ มาจากตัวบุคคล ไม่มีงานไม่มีรายได้ ความคึกคะนอง การประชดชีวิตประชดสังคม อดีตนักโทษ ผู้ติดยาเสพติด ติดสุราเรื้อรัง บกพร่องทางจิต ไร้การศึกษา จรจัด มีงานชีพโดยอาชีพ มาเพี้ย ผู้มีอิทธิพลข่มขู่ได้

๒๐.๒ มาจากความต้องการทางวัตถุนิยม ตัวบุคคลมีความต้องการครอบครองด้านวัตถุ อยากมีอยากโชรอยากเหนือคนอื่น มีรสนิยมที่ฟุ่มเฟือยใช้ของแพง ๆ มีชื่อ เป็นที่ชื่นชมของคนในสังคม จึงต้องแสวงหา มาครอบครอง จึงต้องก่ออาชญากรรมบริเวณที่มีสิ่งตอบสนองนั้นตั้งอยู่ เช่น ร้านทอง ร้านสะดวกซื้อ ธนาคาร แหล่งย่านประกอบธุรกิจ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นด้วยการลักขโมย ปล้นจี้ ล้วงกระเป๋าหยิบฉวย แล้วแต่โอกาสอำนวย

๒๐.๓ หน่วยงานสถานที่เคหะสถานที่ล่อแหลมไม่มีคนเฝ้า หรือมีจำนวนน้อย บ้านหรือชุมชนที่มี สิ่งของมีค่า บ่อนการพนัน ท่าเรือ ตลาดนัด สถานีรถไฟ โรงแรม ล้วนแต่ทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมได้ ตลอดเวลา

๒๑. การป้องกันปรามปรามอาชญากรรมของสารวัตรทหาร

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่จะได้ผลดีนั้น ควรมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ที่ชัดเจน การป้องกันอาชญากรรมควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน แม้แต่ประชาชนก็ควรมี ส่วนร่วม เมื่อเกิดเหตุคดีอาญาแล้ว สารวัตรทหาร พนักงานสืบสวนและสอบสวนจะต้องสืบสวนหาร่องรอย หลักฐานต่างๆ ซึ่งมีทั้งกรณีที่จับกุมตัวได้แล้วและยังจับกุมตัวไม่ได้ จะต้องดำเนินการต่อไปโดยมีหลายวิธี

๒๑.๑ การวางแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่จะได้ผลดีนั้น ควรมีการวางแผนโดยศึกษาจากสภาพแห่งอาชญากรรม การสำรวจข้อมูลและวางแผนเป้าหมาย ใน การป้องกันและปราบปรามการวางแผนป้องกันอาชญากรรมนั้น ควรพิจารณาถึงสภาพอาชญากรรมในพื้นที่ การสำรวจข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและการวางแผนเป้าหมายให้ตรงแก่สภาพแห่งอาชญากรรมและข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประกอบการวางแผนดังกล่าว

๒๑.๒ การดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การดำเนินการป้องกันอาชญากรรม นั้นเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันปฏิบัติ คือส่วนที่เป็นหน้าที่ของสารวัตรทหารโดยตรง ส่วนที่เป็น หน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน กับส่วนที่เป็นหน้าที่ของประชาชน ครอบครัวของทหารโดยตรง ส่วนหน้าที่สารวัตรทหารต้องทำคือ

๒๑.๒.๑ ทำให้เขารู้ เป็นหลักการที่ใช้กันอยู่ทั่วไป การทำให้เขารู้ นี้ อาจจะเป็นการชี้แจง ประชาสัมพันธ์ว่าสิ่งไหนดีไม่ดีให้ควรงดเว้นการกระทำ หรือเป็นการขอความร่วมมือ และอีกนัยหนึ่งคือ ทำให้ เขารู้ว่าสิ่งที่กำลังจะทำนั้น เราหมายถึงเจ้าหน้าที่สารวัตรทหารรู้แล้วพร้อมจะปราบปรามและจับกุมดำเนินการ ตามกฎหมายให้ละเลิกเสีย และที่สำคัญสารวัตรทหารผู้มีหน้าที่รักษาระเบียบวินัยรักษาความปลอดภัย ความ สงบเรียบร้อยต้องไม่กระทำผิดเสียเองทุกกรณี การทำให้เขารู้ด้วยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ความ เข้าใจที่นิยมใช้อยู่เสมอเช่น

๒๑.๒.๑.๑ การประกาศเสียงตามสาย การออกข่าวทางวิทยุชุมชนหรือของหน่วยงาน

๒๑.๒.๑.๒ การออกเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ คำชี้แจง แถลงการณ์ หนังสือพิมพ์ต่างๆ

๒๑.๒.๑.๓ การปิดประกาศทางสาธารณะ ประชุมชี้แจง ห้าม เตือน แจกใบปลิว มิให้กระทำผิด

๒๑.๒.๑.๔ การแสดงปาฐกถา การจัดประชุมเสวนา

๒๑.๒.๑.๕ การจัดทำภาพ หรือหุ่นจำลอง แสดงเชิงสัญลักษณ์สอนเตือนสติให้ได้คิด

๒๑.๓ จัดกำลังเพื่อรักษาความปลอดภัย จากผลการสืบสวนสอบสวน วิเคราะห์และประเมินค่าแล้ว ทำให้สารวัตรทหารทราบว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นที่ไหนบ้าง อย่างไร ก็จะจัดกำลังเจ้าหน้าที่ออกไปรักษาความ ปลอดภัยตรงบริเวณจุดนั้นและที่ใกล้เคียง จัดทำแผน มีเครื่องกีดขวาง จัดตั้งด่านตรวจจัดตั้งจุดสกัดกรณี ผู้ก่อเหตุหลบหนี ในการปฏิบัติแต่ละครั้งจะได้ผลดีขึ้นอยู่กับการวางแผนที่ดี เช่น

๒๑.๓.๑ ต้องรู้ถึงตำบลหรือแหล่งที่มักทำให้เกิดเหตุอาชญากรรมขึ้น เช่น ร้านอาหาร สถานบันเทิง บ่อนการพนัน แหล่งเสพหรือจำหน่ายยาเสพติด

๒๑.๓.๒ การเข้าไปตรวจตรา กวดขัน บ้านพักอาศัย สมาคม สโมสร แหล่งชุมนุมทางทหาร ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ

๒๑.๓.๓ สารวัตรทหารต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำตัวให้ผสมกลมกลืนกับแหล่งข่าว หากสืบสวนในทางลับ อย่าให้เขารู้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ ต้องทำความรู้จักมักคุ้นกับสถานที่นั้นๆ เด็กเสิร์ฟ พนักงานต้อนรับ เด็กรับรถ คนขายดอกไม้ ชายหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๒๑.๓.๔ ต้องรู้จักถนนทุกสายภายในหน่วยทหาร หรือรอบๆ บริเวณที่ตั้งทางทหาร ซึ่งสารวัตรทหารต้องรับผิดชอบดูแล ตรอก ซอย สถานที่ตั้งของหน่วยไหน กรมกองใด เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ สัญญาณภัย สัญญาณฉุกเฉินต้องทราบ

๒๑.๓.๕ การวางสายข่าว เพื่อติดตามความเคลื่อนไหว ความประพฤติของทหารบางกลุ่มบางคน มิให้กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย การว่ากล่าวตักเตือนให้คำแนะนำ การปลอบใจปลอบประโลม ให้กำลังใจ

๒๑.๔ การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คำชี้แจง และแบบธรรมเนียมทางทหาร ซึ่งเป็นหน้าที่ของสารวัตรทหาร ต้องคอยเข้มงวดกวดขันอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ และต้องปฏิบัติอย่างเท่าเทียมยุติธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้มี ๒ วิธี คือ

๒๑.๔.๑ การประกาศแจ้งเตือนให้ทราบ

๒๑.๔.๑.๑ ทำป้ายบอก ปิดประกาศข่าว

๒๑.๔.๑.๒ แจ้งข่าวสารตามเสียงกระจายข่าววิทยุชุมชน เสียงตามสายของหน่วย

๒๑.๔.๑.๓ สร้างสิ่งกีดขวาง ห้ามเข้า ห้ามผ่าน ไว้บริเวณที่ต้องจำกัดสถานที่

๒๑.๔.๒ การส่งสารวัตรทหารออกตรวจ ตั้งด่าน ตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นตรวจค้น จับกุม สิ่งผิดกฎหมายอย่างเคร่งครัดจริงจัง ตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ว่ากล่าวตักเตือนจับกุมส่งอบรมการใช้ความเร็วในทางสารวัตรทหารต้องมีไหวพริบปฏิภาณที่ดี รู้จักสังเกต ชี้สงสัย เป็นการป้องปรามทำให้ผู้คิดกระทำผิดเกิดความเกรงกลัวเปลี่ยนใจล้มเลิกความตั้งใจที่จะประกอบอาชญากรรมเสีย การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นการปิดโอกาสของอาชญากร

๒๑.๔.๓ สายตรวจคือเจ้าพนักงานคนหนึ่ง หรือหลายคนที่ได้รับมอบหมายให้ตระเวนไปในที่ต่างๆตามที่กำหนดไว้เพื่อตรวจตราป้องกันและระงับเหตุร้ายอันเป็นส่วนหนึ่งในการปราบปรามอาชญากรรม

๒๑.๕ การจับกุม เป็นมาตรการสุดท้ายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมหากยังมีการฝ่าฝืนตามปกติแล้วสารวัตรทหารไม่มุงหวังเรื่องการจับกุมเป็นจุดมุ่งหมายหลัก แต่จะป้องปรามว่ากล่าวตักเตือนมิให้กระทำ แต่ก็ยังจำเป็นอยู่ดีกับผู้ที่ต้องตั้งฝ่าฝืนกฎระเบียบ ฝ่าฝืนคำสั่ง แล้วทำผิดกฎหมายต้องถูกจับกุมดำเนินคดีลงโทษ เพื่อไม่ให้เป็นที่รู้สึกหวาดระแวง หรือหวาดกลัวของสังคมและให้อาชญากรเองรู้สึกเข็ดหลาบสำนึกตนปรับเปลี่ยนนิสัยกลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมต่อไป

๒๒. การจัดตั้งหน่วยทหารสารวัตรสืบสวนสอบสวน

สารวัตรทหารนอกจากปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษา กวดขัน ให้บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ปฏิบัติตามระเบียบวินัย แบบธรรมเนียม รักษาความปลอดภัยแก่หน่วยและตัวบุคคลแล้ว เมื่อมีการก่ออาชญากรรมขึ้นในหน่วยทหาร ยังต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการสืบเสาะหาข้อมูลข่าวสารให้ได้ข้อเท็จจริงด้วยจึงมีการจัดตั้งหน่วยต่อไปนี้ขึ้น

๒๒.๑ ฝ่ายการสืบสวนสอบสวน หมายถึง สำนักงานที่จัดไว้สำหรับปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติของนายทหารฝ่ายการสืบสวนสอบสวน

๒๒.๒ นายทหารฝ่ายการสืบสวนสอบสวน หมายถึง นายทหารสารวัตร ซึ่งเป็นฝ่ายกิจการพิเศษของหน่วยทหาร มีหน้าที่วางแผน ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน อาชญากรรมในหน่วยทหาร รวมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการในเรื่องดังกล่าวด้วย

๒๒.๓ นายทหารสืบสวนสอบสวน หมายถึง นายทหารเหล่าทหารสารวัตร ที่บรรจุตำแหน่งตาม อัตราการจัดกำลังของหน่วยทหารต่างๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมในหน่วยทหาร และให้หมายความรวมถึงนายทหารสารวัตรสืบสวนสอบสวนด้วยทหารสารวัตรทุกคนที่ได้รับการบรรจุให้ประจำหน่วยนี้ ตั้งแต่ผู้บังคับหน่วยลงไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการศึกษาฝึกฝนอบรมเป็นพิเศษในเรื่องของภารกิจมีการคัดเลือกคุณสมบัติที่เหมาะสมมีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญและถนัดในงานที่ให้ปฏิบัติ

๒๓. คุณสมบัติของทหารสารวัตรสืบสวนสอบสวน

ทหารสารวัตรทุกคนที่ได้รับการบรรจุให้ประจำหน่วยนี้ ตั้งแต่ผู้บังคับหน่วยลงไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการศึกษาฝึกฝนอบรมเป็นพิเศษในเรื่องของภารกิจมีการคัดเลือกคุณสมบัติที่เหมาะสมมีความพร้อมมีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญและถนัดในงานที่ให้ปฏิบัติ

๒๓.๑ มีฐานความรู้ทางกฎหมาย เนื่องจากต้องปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายที่ถูกต้องแม่นยำ

๒๓.๒ มีความสนใจศึกษาหาความรู้รอบตัว ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ประจำวันทั่วไปพอสมควร

๒๓.๓ มีปฏิภาณไหวพริบ สติปัญญาเฉียบแหลม รู้เท่าทันการกระทำของบุคคลอื่น และสามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องฉับพลัน

๒๓.๔ รู้จักการวางแผนปฏิบัติงาน ทุก ๆ แผนการปฏิบัติอย่างน้อยต้องมีมากกว่าหนึ่งแผนเสมอ แผนการ ต้องวางไว้ล่วงหน้า มีการคาดคะเนความผิดพลาด การแก้ไข และมีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสามารถใช้ได้จริง

๒๓.๕ มีความอดทนอดกลั้น กล้าหาญ สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงสามารถปฏิบัติหน้าที่ในระยะเวลาที่นานๆ ได้

๒๓.๖ มีความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วน ไตร่ตรอง สงสัย เป็นคนช่างสังเกตจดจำ ตั้งสมมุติฐานความน่าจะเป็นอย่างมีเหตุมีผล

๒๓.๗ มีความซื่อสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน ไว้วางใจได้ ทำตัวให้เข้ากับกลุ่มชนได้ เป็นที่ยอมรับนับถือ

๒๓.๘ รู้จักพิจารณาใช้คนในหน่วยงานให้ถูกต้องเหมาะสมกับงานนั้นของแต่ละบุคคล

๒๓.๙ ไม่โอ้อวดทะนงตัว ปกปิดข้อมูล รักษาความลับได้ดี

๒๓.๑๐ มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ติดต่อประสานงานราชการกับหน่วยใกล้เคียงหรือหน่วยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ การขอความช่วยเหลือ การขออำนวยความสะดวกทั้งหลาย

๒๔. การวางแผนให้การศึกษอบรมในหลักสูตรแก่เจ้าหน้าที่สารวัตรทหาร

บุคคลที่ถูกบรรจุให้เข้ารับราชการในหน่วยทหารสารวัตร หรือให้ทำหน้าที่สารวัตรทหารนั้น ตั้งแต่พลทหารขึ้นไปจะต้องมีการศึกษาฝึกฝนอบรมตามหลักสูตรในสายวิทยาการของตนเอง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ หรือที่ได้รับมอบหมาย ในสายวิทยาการของทหารสารวัตรจะเน้นในเรื่องของ อำนาจ ๔ ประการ และหน้าที่ ๘ ประการ ให้รู้และปฏิบัติอย่างถูกต้องไม่เป็นที่กลางแกลงสงสัยของผู้ถูกปฏิบัติซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่สารวัตรทหารทุกคนต้องรู้ เพราะเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ประจำวันโดยตรง

๒๔.๑ สารวัตรทหารมีอำนาจ ๔ ประการ ได้แก่

๒๔.๑.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๒๔.๑.๒ จับกุม

๒๔.๑.๓ ตรวจสอบผู้ถูกจับกุมเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสิ่งของที่ผิดกฎหมายหรือเพื่อใช้ในการกระทำที่ผิดกฎหมาย ถ้าผู้ถูกจับกุมเป็นหญิงให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น

๒๔.๑.๔ ยึดสิ่งของตาม ข้อ ๒๔.๑.๓ หรือสิ่งของที่อาจเป็นภัยอันตรายหรือที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในกระทำผิดนั้นได้

๒๔.๒ สารวัตรทหารมีหน้าที่ ๘ ประการดังนี้

๒๔.๒.๑ สอดส่องตรวจตราให้ทหาร ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม อยู่ในระเบียบวินัยความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี

๒๔.๒.๒ ว่ากล่าว ตักเตือน และจับกุม ทหาร ข้าราชการกลาโหมพลเรือน และคนงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่กระทำผิด

๒๔.๒.๓ สืบสวนสอบสวนคดีอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหาร

๒๔.๒.๔ ควบคุมการจราจรในกิจการทหาร

๒๔.๒.๕ รักษาความปลอดภัยทางวัตถุและอารักขาบุคคลสำคัญ

๒๔.๒.๖ ปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรือนจำทหาร และเชลยศึก ทหารพลัดหน่วย พลเรือนผู้ถูกกักกันในยามสงคราม ตามที่กฎหมาย กฎ ข้อบังคับกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

๒๔.๒.๗ กำหนดมาตรการป้องกันอาชญากรรมในวงการทหาร

๒๔.๒.๘ หน้าที่อื่นตามที่กระทรวงกลาโหมหรือผู้มีอำนาจสั่งใช้สารวัตรทหารจะกำหนดอำนาจทั้ง ๔ และหน้าที่ทั้ง ๘ ประการนี้เกี่ยวข้องใช้เป็นมาตรการป้องกันป้องปรามอาชญากรรมทั้งสิ้น

๒๕. สรุป

อาชญากรรมเป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถเกิดได้กับทุกคน แม้จะคิดว่าในสถานที่ที่ตนเองอยู่มีความปลอดภัยดีแล้ว แต่ในทางกลับกันเมื่อมีบุคคลอยู่รวมกัน รู้หน้าแต่ไม่รู้ใจที่แท้จริงว่าต่างคนต่างคิดอะไรอยู่ ฉะนั้นการดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท รู้ตน รู้ตัวเองตลอดเวลาเป็นสิ่งดีและควรทำ ปกป้องตนเองก่อนก่อนที่จะรอโอกาสให้ใครมาปกป้องดูแล งานของสารวัตรทหารก็เช่นกันแม้ในทางหน้าที่ต้องปกป้องดูแลให้ความปลอดภัยผู้อื่น ตัวเองก็ต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สามารถแก้ปัญหาให้ผู้อื่นได้ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมก็เช่นกัน สารวัตรทหารจะต้องไม่ทำตัวเป็นอาชญากรก่ออาชญากรรมเสียเอง ไม่เป็นแหล่งสะสมเหล่าอาชญากรโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนประพฤติปฏิบัติผิดระเบียบธรรมเนียมใดๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเต็มความสามารถเพื่อขจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยทหารให้หมดไป เป็นที่พึงพาอาศัย เป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาและหมู่ทหารด้วยกัน ว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้ ความสำเร็จผลของงานที่ได้รับมอบหมายนั้นย่อมนำมาซึ่งชื่อเสียงของหน่วยและตัวตนของสารวัตรทหารนั่นเอง

การป้องกันอาชญากรรมในวงการทหาร

๑. กล่าวนำ

การปฏิบัติหน้าที่ของทหารสาวตรีที่เกี่ยวกับอาชญากรรมนับได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งกว่าหน้าที่อื่นๆ เพราะอาชญากรรมก่อให้เกิดความเสียหายได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด จำเป็นที่ทหารสาวตรีจะต้องศึกษาถึงวิธีการป้องกันและปราบปรามเพื่อให้อาชญากรรมหมดสิ้นไป หรือทำให้ลดน้อยลง การข่าวอาชญากรรมที่ได้มาจากสถิติหลักฐานเพื่อเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ทหารสาวตรีทำการกำหนดแนวทางป้องกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเริ่มต้นด้วยการตอบปัญหาเหล่านี้ได้อย่างถูกต้องจะสามารถใช้คำว่า **5W + 1H** คือ

๑. WHERE (ที่ไหน) คือ บริเวณที่เกิดเหตุอาชญากรรมบ่อยๆ
๒. WHEN (เมื่อไร) คือ การเกิดอาชญากรรมเกิดขึ้นเวลาใดเป็นส่วนมาก
๓. WHO (ใคร) คือ ผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมส่วนมากเป็นใคร
๔. WHAT (อะไร) คือ การเกิดอาชญากรรมชนิดใดเกิดขึ้นบ่อยๆ
๕. WHY (ทำไม) คือ ผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมมีเกณฑ์ หรือสาเหตุใด
๖. HOW (อย่างไร) คือ มีอัตราอาชญากรรมสูงสุดในหน่วยรอง หน่วยใดเกิดขึ้นแล้วทั้งสิ้น และเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยกำหนดมาตรการป้องกัน หรือการเลือกใช้บังคับเพื่อปราบปราม ได้อย่างถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการป้องกันอาชญากรรมต่อไป

๒. เนื้อเรื่อง

๒.๑ **อาชญากรรม** คือ การกระทำในสิ่งที่เป็นความชั่ว ซึ่งมีความหมายอยู่ ๒ ทาง คือ

๒.๑.๑ ความหมายในทางกฎหมาย คือ การกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าเป็นความผิด

๒.๑.๒ ความหมายทางสังคม คือ การกระทำอันฝ่าฝืนความรู้สึกันดีงามของมนุษย์ซึ่งทำให้มนุษย์ไม่สามารถอยู่รวมกันได้อย่างปกติสุข ซึ่งจะต้องลงโทษหรือกำจัดเสียจากสังคมเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยทุกข์ร้อน และเพื่อให้เกิดความเคารพต่อประโยชน์ของผู้อื่น ซึ่งสังคมจะต้องรับผิดชอบ มีสาระสำคัญอยู่ ๓ ประการ

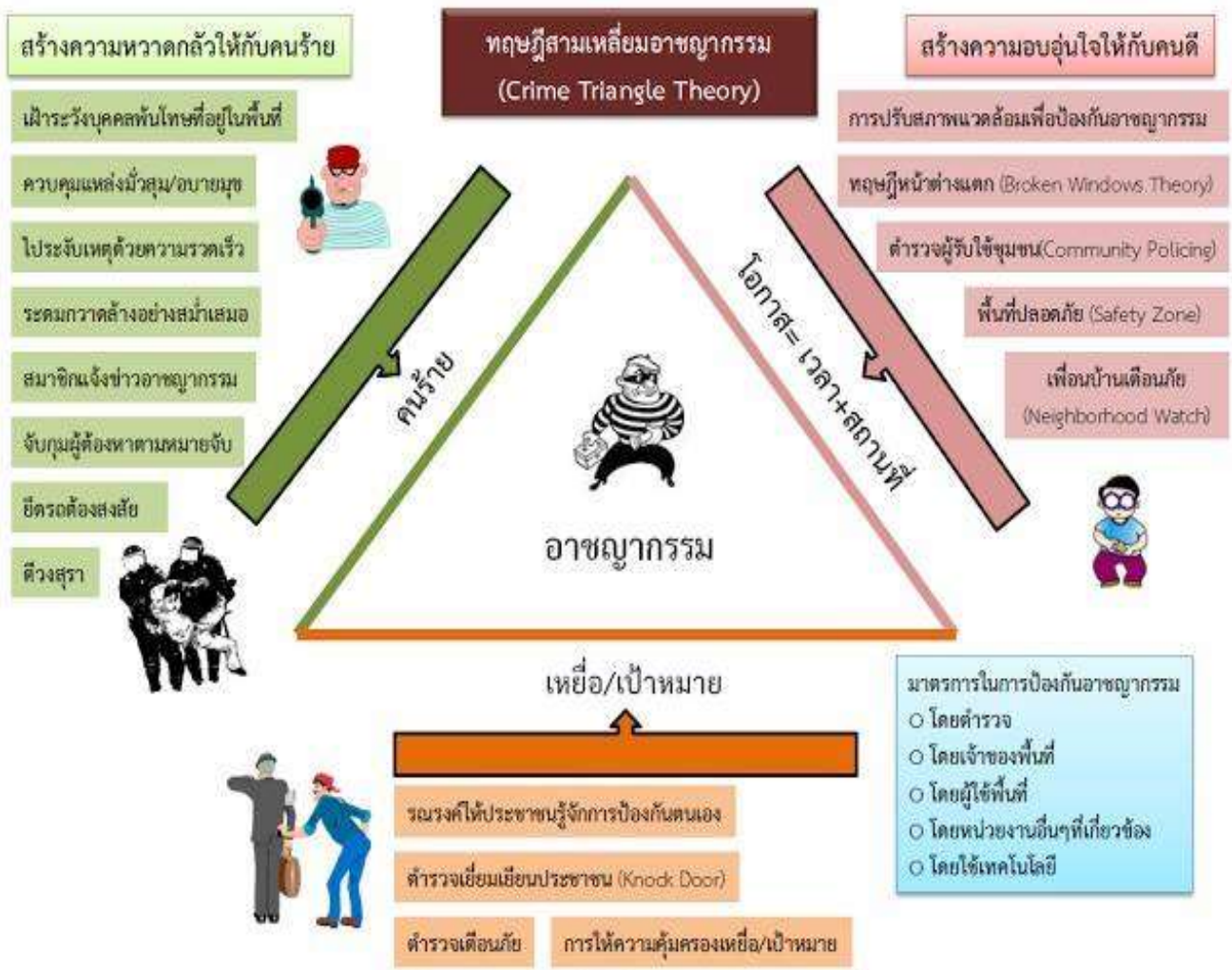
- (๑) เชื่อว่าการกระทำฝ่าฝืนนั้นเป็นภัยต่อสังคม
- (๒) การเชื่อเช่นนั้นเป็นความคิดของชนหมู่หนึ่ง ซึ่งมีอำนาจปรับเอาโทษได้
- (๓) ได้ออกข้อห้ามการกระทำเช่นนั้น โดยการลงทัณฑ์

๒.๒ **มูลเหตุแห่งอาชญากรรม** มีอยู่ ๓ ประการ

๒.๒.๑ ตัวผู้กระทำความผิด คือ ทั้งร่างกายและจิตใจอาจเป็นโดยพันธุกรรมหรือเกิดขึ้นเองภายหลัง

๒.๒.๒ สิ่งแวดล้อม คือ ทั้งธรรมชาติและที่ประดิษฐ์เสกสรร เหตุ แวดล้อมทางสังคมที่พังกาศัย และสิ่งอบายมุขต่างๆ

๒.๒.๓ สิ่งยั่วยุ คือ สถานที่บริการ สถานที่เรีงรมย์ และอื่นๆ

๒.๓ วิธีลดอาชญากรรม มี ๒ ประการ คือ

๒.๓.๑ การปราบปราม คือ

- (๑) เพื่อให้เกรงกลัว ไม่กล้าก่ออาชญากรรมขึ้น
- (๒) เพื่อให้ผู้ก่ออาชญากรรม ชดใช้กรรมและความเสียหายที่เกิดขึ้น

๒.๓.๒ การป้องกัน คือ

- (๑) ให้การศึกษา
- (๒) ให้การอบรมศีลธรรม
- (๓) ให้การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ
- (๔) ให้กำจัดสิ่งแวดล้อมและสิ่งที่ยั่วยุ
- (๕) ให้ทำความเข้าใจว่าการกระทำผิดสำเร็จได้ยาก
- (๖) ทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อโทษลงทัณฑ์ที่จะได้รับ

วิธีป้องกัน การป้องกันก่อนการกระทำความผิดนั้น เป็นวิธีการป้องกัน ที่พึงปรารถนาของทางราชการ ทหารเพราะเป็นวิธีการที่จะทำให้อุบัติเหตุต่างๆ ถูกกำจัดไปเสียก่อน มี ๒ ประการ คือ

- (๑) การกำจัดสาเหตุ
- (๒) การทำให้สาเหตุสลายตัว

๒.๔ ประเภทของอาชญากรรม มี ๒ ประเภท คือ

๒.๔.๑ อาชญากรรมต่อตัวบุคคล

๒.๔.๒ อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน

๒.๕ หลักการในการป้องกันอาชญากรรม มี ๓ ประเภท

๒.๕.๑ การสืบสวนสอบสวน คือ การกระทำเพื่อให้ตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษซึ่งจะทำให้สามารถรู้ถึงต้นเหตุและวิธีต่าง ๆ ในการกระทำผิด

๒.๕.๒ การวิเคราะห์อาชญากรรม คือ การที่นำเอารายละเอียดจากการสืบสวนสอบสวนมาพิจารณาในการเกิดอาชญากรรมขึ้น

๒.๕.๓ การประเมินค่าของอาชญากรรม คือ การพิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีผลต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒.๖ การดำเนินการอาชญากรรม มี ๓ ประการ คือ

๒.๖.๑ การป้องกันโดยขบวนการนิติบัญญัติ คือ การบัญญัติกฎหมายให้มีผลในทางป้องกันวิธีนี้ต้องมุ่งในหลักใหญ่ๆ ไม่ใช่ตัวประกอบ ถ้าไปดำเนินการในตัวประกอบที่ไม่สำคัญก็อาจเป็นผลเสียขึ้นได้

๒.๖.๒ การสืบหาข่าวอาชญากรรม เพื่อทราบความเคลื่อนไหว เพื่อเลือกบังคับและให้การสงเคราะห์แก่ผู้เป็นอาชญากรรม

๒.๖.๓ การปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษที่ตัดสินแล้ว เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำอีก

๒.๗ ความหมายในทางป้องกันอาชญากรรมของทางราชการ มี ๒ ประการ

๒.๗.๑ ไม่ต้องการให้ทหารเป็นอาชญากร

๒.๗.๒ ต้องการให้ทหารที่ตกเป็นอาชญากรรมแล้วกลับตัวเป็นคนดี และไม่ต้องการให้ทหารกลับไปกระทำความผิดซ้ำ

๒.๘ ความรับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมในทางราชการ มี ๕ ประการ

๒.๘.๑ ผู้บังคับบัญชาทหาร มีความรับผิดชอบในการใช้กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งวางนโยบายและแผนป้องกัน

๒.๘.๒ เสนาธิการ เสนอแนะและประสานการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ

๒.๘.๓ ฝสท. รับผิดชอบในการใช้กำลัง สท. เพื่อป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมรวบรวมสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมอันจะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาตกลงใจได้ถูกต้อง

๒.๘.๔ สวส. เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมายที่จะช่วยให้ข้อปรึกษาหารือ ทางด้านกฎหมายตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากการสืบสวนสอบสวน

๒.๘.๕ นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และทหารกองประจำการ จะต้องมีความรู้เพียงพอที่จะทราบลักษณะต่างๆ ที่ได้รับจากการสืบสวนสอบสวน

๒.๙ โครงการป้องกันอาชญากรรม จัดทำขึ้นเพื่อบรรลุความมุ่งหมายในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาของแผนและนโยบาย เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติและการประสานงานการบริการต่างๆ ที่จะกระตุ้นหรือเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปยังเป้าหมายตามระยะเวลา นอกจากนี้ยังอาจกำหนดมาตรการต่างๆ เช่น การสำรวจ หรือรายงานตามระยะเวลาและเหตุการณ์

๒.๑๐ การสำรวจรักษาความปลอดภัย มี ๒ ประการ คือ

๒.๑๐.๑ การสำรวจรักษาความปลอดภัย

๒.๑๐.๒ การสำรวจ

เป็นการสำรวจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือพื้นที่ต่างๆ อันเนื่องจากเหตุการณ์ หรือสภาพที่จำเป็นเช่น เกิดการกระทำผิดหรือเกิดภัยอันตรายขึ้นและเกิดความสำคัญขึ้นจากสิ่งอุปสรรค หรือ ยุทธูปกรณ์ที่นำเข้าเก็บรักษา ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการป้องกันอาชญากรรมขึ้น ในการสำรวจต่างๆ นั้น อาจกระทำโดยผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบ หรือการงานให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปดำเนินการ

๒.๑๑ การปฏิบัติของทหารตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม มี ๔ ประการ คือ

๒.๑๑.๑ การจับกุม (ใช้แต่น้อย)

๒.๑๑.๒ การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกัน คือ

(๑) รั้ว

(๒) แสงสว่าง

(๓) สัญญาณเตือนภัย

๒.๑๑.๓ การบังคับ คือ

(๑) ใช้เจ้าหน้าที่

(๒) การเลือกบังคับได้ผลที่ดีที่สุด

(๓) มิใช่มุ่งแต่จับกุมลงโทษผู้ละเมิด แต่ต้องการให้แน่ใจว่า จะละเมิดโดยไม่ถูกลงโทษไม่ได้ผลต้องการแท้จริง คือ การยินยอมปฏิบัติตามโดยมีการลงโทษน้อยที่สุด

(๔) การศึกษา คือ เพื่อเผยแพร่วิธีการต่างๆ ของอาชญากรตลอดจนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะก่อให้เกิดร่วมมือจากบุคคลอื่น

๒.๑๒ การละเมิดต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่จะต้องจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า มีอยู่ ๒ ประการ

๒.๑๒.๑ การลักทรัพย์จากที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เรือนโรง

(๒) โรงครัว

(๓) แหล่งรวมรถ

(๔) ร้านค้า

(๕) คลังพัสดุที่วางและที่เก็บ

(๖) โรงที่อยู่

๒.๑๒.๒ ความผิดทางเพศคือ

(๑) ช่มชู้น ฆูดคร่า

(๒) เป็นชู้

(๓) โสเภณี

๒.๑๓.๑ ความผิดอื่นๆ

(๑) ยาเสพติด คือ ทำ จำหน่าย และใช้

(๒) สุรา คือ มีการลักลอบทำ และจำหน่าย และ ดื่ม หรือภายนอกเวลาอนุญาต

(๓) การพนัน คือ เวลาปกติ วันจ่ายเงิน และเทศกาล

(๔) การฝ่าฝืนคำสั่ง

(๕) ขาดหนี้ราชการ

(๖) การจรรยา

(๗) การใช้ยานพาหนะและสิ่งอุปกรณ์

๒.๑๓ สถานที่ทหารสารวัตรควรปฏิบัติ มีอยู่ ๙ ประการ

๒.๑๓.๑ แหล่งที่เกิดอาชญากรรมได้เสมอๆ เช่น สถานที่จำหน่ายสุราและเครื่องดื่ม ภัตตาคาร สถานที่โสเภณี ที่เล่นการพนัน โรงมหรสพ ที่ประชาชนรวมกันมากๆ

๒.๑๓.๒ สถานที่ต่างๆ ตามในเวลาทีใกล้จะปิดสถานที่นั้นๆ

๒.๑๓.๓ ที่เปลี่ยน ตรอกซอย ทางเข้า - ออก ทางด้านหลัง

๒.๑๓.๔ กำหนดเวลาตรวจที่จะไม่ได้เป็นที่สังเกตได้

๒.๑๓.๕ หาความร่วมมือจากบุคคลที่จะเป็นประโยชน์เช่น ยาม คนรับใช้ ผู้ขับชี่ ยานพาหนะรับจ้าง คนขายของ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

๒.๑๓.๖ ที่สาธารณะต่างๆ เช่น โรงพยาบาล วัดวาอาราม ที่ทำการไปรษณีย์สถานที่ตาก อากาศ สวนสาธารณะ ที่ตั้งหน่วยทหาร สถานีตำรวจ สถานีขนส่ง ตลอดจนถึงโรงแรม โรงฝึกและสถานที่เล่น กีฬา

๒.๑๓.๗ ทหารที่มาร่วมเป็นกลุ่มก้อน

๒.๑๓.๘ ข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวต่างๆ

๒.๑๓.๙ การปฏิบัติของทหารสารวัตรในสถานที่สาธารณะต่างๆ ดังนี้

(๑) ต้องเข้าไปอย่างเงียบๆ อย่าให้เป็นเป้าสายตา

(๒) ต้องพยายามที่จะให้เห็นภายในสถานที่นั้นๆ อย่างทั่วถึง

(๓) ต้องไม่รบกวนต่อบุคคลอื่น

(๔) เมื่อเห็นว่าไม่มีเหตุการณ์ต้องรีบออกมาเสีย

๒.๑๔ ลักษณะที่สื่อแสดงถึงอาชญากรรม มีอยู่ ๘ ประการ คือ

๒.๑๔.๑ บุคคลที่มีพิรุณ

๒.๑๔.๒ บุคคลที่เข้าแถวเข้าในตอนเช้าและเย็นเสมอ

๒.๑๔.๓ ยานพาหนะที่แปลก

๒.๑๔.๔ ยานพาหนะที่จอดโดยไม่ดับเครื่องและจอดผิดที่

๒.๑๔.๕ ผู้ขับชี่ยานพาหนะที่มันเมา

๒.๑๔.๖ ยานพาหนะที่บรรทุกหนักและขับด้วยความเร็วสูง

๒.๑๔.๗ อาคารที่ไม่มีคนอยู่ แต่เปิดประตูหรือหน้าต่าง

๒.๑๔.๘ บุคคลที่แสดงตัวสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่

๓. สรุป

การปฏิบัติงานของทหารสารวัตรที่เกี่ยวกับอาชญากรรมนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งกว่าเรื่องอื่นๆ เนื่องจากอาชญากรรม ก่อให้เกิดความเสียหายมากมาย ทหารสารวัตรจึงจำเป็นต้องศึกษาวิธีป้องกันและปราบปรามให้ลดอาชญากรรมน้อยลง

หนังสืออ้างอิง

๑. คู่มือการสอบเลื่อนฐานะนายทหารประทวนเป็นนายทหารสัญญาบัตร วิชาสารวัตรทหาร พ.ศ.๒๕๓๓
๒. Untitled-Cuir จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนวคิดการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

คณะผู้จัดทำ

จัดพิมพ์โดย

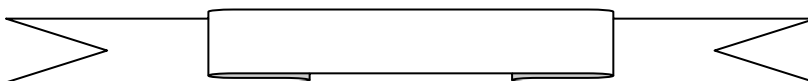
กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ๑๗๑ ถ.พหลโยธิน แขวงสนามบิน
ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โทร ๐๒-๕๓๔๐๐๔๓ หรือ ๒-๖๓๖๑

ที่ปรึกษา

พล.อ.ต.ธรรมนาย	สุขแสง	ผบ.ดม.
น.อ.ชัยพฤกษ์	ธรรมาธร	รอง ผบ.ดม.
น.อ.ชาติ	ดิถีเพ็ง	รอง ผบ.ดม.
น.อ.จเร	แสงธาราทิพย์	เสธ.สน.ผบ.ดม.
น.อ.ธ.ธง	ธรรมชูโชติ	ผบ.กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.
น.อ.จตุพล	ชั้นฐปัทม์	ผอ.กรปก.สน.ผบ.ดม.

คณะผู้จัดทำ

น.อ.ตรีรัช	ปราบศรีภูมิพงศ์	ผอ.กวก.สน.ผบ.ดม.
น.อ.พลกฤษณ์	ทวีวัฒน์	รอง ผอ.กวก.สน.ผบ.ดม.
น.ท.เกษม	สาหร่ายทอง	หน.ผศ.กวก.สน.ผบ.ดม.
ร.อ.เกษม	ยวดกระโทก	นวก.ผวก.กวก.สน.ผบ.ดม.
ร.ท.กรภัชท์	ศัยกุลย์	รอง หน.ผศค.รจ.ทอ.สน.ผบ.ดม.
ร.ท.วีระพล	อิมทรัพย์	รอง ผบ.มว.ตทข.ร้อย.สวส.พัน.สท.ทอ.๑
พ.อ.อ.กรณรัฐ	ถาวรอุฒินันท์	จนท.วก.ผวก.กวก.สน.ผบ.ดม.
จ.อ.นพดล	สิงห์โต	จนท.กฝศ.ผศ.กวก.สน.ผบ.ดม.
จ.อ.ยุทธภูมิ	เอี่ยมภูมิ	จนท.บพ.ผบพ.กวก.สน.ผบ.ดม.
จ.ท.หญิง ปลิดา	เตียวเจริญ	จนท.บพ.ผบพ.กวก.สน.ผบ.ดม.

ห้ามคัดลอก จัดพิมพ์ หรือทำซ้ำ ก่อนได้รับอนุญาตจาก กองวิทยาการสำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง

กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง
มิถุนายน ๒๕๖๓